

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Aleksander

Nazwisko: Marchel

Miejsce urodzenia: Wojtkowice-Glinna pow. Wysokie Maz.

Data urodzenia: 06-03-1921

Imię ojca: Michał

Imię matki: Karolina

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Aleksander Marchel pseudonim "Pokrzywa" figuruje wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach KW MO w Białymstoku z roku 1980-1981 zatytułowanych "Charakterystyka nr 71" i "Kwestionariusze osobowe do charakterystyki nr 71". To opracowanie SB dot. zbrojnego oddziału NZW - III Brygady Wileńskiej NZW pod dowództwem kpt. Romualda Rajsa pseud. "Bury", której pododdziały od września 1945 do jesieni 1949 walczyły z komunistycznymi okupantami kraju na terenach powiatów: Białystok, Bielsk Podlaski, Wysokie Mazowieckie, Siemiatycze i Sokółów Podlaski. W kwestionariuszu osobowym dot. Aleksandra Marchela pseudonim "Pokrzywa" zapisano między innymi (w t. 1), że ww. "w 1945 r. wstąpił do nielegalnej organizacji NZW krypt. >Burza< na terenie powiatu Bielsk Podlaski i został przydzielony do bojówki PAS [Pogotowia Akcji Specjalnej NZW] pod dowództwem >Bitnego<, która w styczniu 1946 r. została podporządkowana pod rozkazy szefa PAS Komendy Okręgu >Chrobry< NZW, tj. >Burego< i >Rekina<. Po rozbiciu bojówki >Burego< został przydzielony do drużyny >Wydry< [tj. sierż./ ppor. Ryszarda Sosnowskiego]. (...) Po śmierci >Wydry< chodził w patrolu >Mokrego<. W czasie amnestii 1947 r. nie ujawnił się. Brał udział w napadach terrorystyczno-rabunkowych z bronią w rękę. W końcu 1948 r. lub na początku 1949 w czasie potyczki z wojskiem [tj. z komunistycznym KBW] na kolonii Pelek pow. Bielsk Podlaski został zabity".

IPN Bi 019/31 (1/29).

Aleksander Marchel pseudonim "Pokrzywa" figuruje wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach KW MO/ WUSW w Białymstoku z lat 1984-1985 zatytułowanych "Charakterystyka nr 82" i "Kwestionariusze osobowe i karty na czyn przestępczy do charakterystyki nr 82". To opracowanie SB dot. Komendy Okręgu XV NZW krypt. "Chrobry" - okręgu działającego w latach 1945-1949 i walczącego z UB i komunistycznymi władzami od kwietnia 1945 do grudnia 1949 na terenach powiatów: Białystok, Bielsk Podlaski, Siemiatycze, Sokołów Podlaski i Wysokie Mazowieckie. W kwestionariuszu osobowym dot. Aleksandra Marchela pseudonim "Pokrzywa" zapisano między innymi (w t. 3), że ww. "w okresie od 1945 r. do listopada 1949 r. na terenie woj. białostockiego był członkiem nielegalnej organizacji NZW (...). Od stycznia 1947 r. do sierpnia 1948 wchodził w skład patrolu PAS Komendy Okręgu dowodzonego przez: >Wydrę<, >Ciemnego< i >Mokrego<. W sierpniu 1948 dołączył do bojówki PAS dowodzonej przez >Plona< [tj. sierż. Tadeusza Bogatko pseud. "Plon"]. Brał udział w napadach terrorystyczno-rabunkowych i zabójstwach [komunistycznych działaczy, funkcjonariuszy UB, MO i ich współpracowników]. W dniu 23 XI 1949 r. w czasie walki z grupą operacyjną [KBW-UB] we wsi Pełek gmina Ciechanowiec został zabity".

IPN Bi 019/111 t. 3 (2/50).

Aleksander Marchel pseudonim "Pokrzywa" figuruje wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach KW MO w Białymstoku z roku 1982 zatytułowanych "Bojówka PAS pseud. >Klon< Komendy Powiatowej NZW krypt. >Mazur<". Była to "charakterystyka nr 67" - opracowanie SB dot. zbrojnego oddziału NZW pod dowództwem sierż. Tadeusza Bogatko pseud. "Klon", który w latach 1947-1949 walczył z komunistycznymi okupantami kraju na terenach powiatów: Bielsk Podlaski, Białystok, Wysokie Mazowieckie, Ostrów Maz. i Sokołów Podlaski. W kwestionariuszu osobowym dot. Aleksandra Marchela pseudonim "Pokrzywa" zapisano między innymi (w t. 4), że ww. "od nieustalonego okresu 1945 r. do sierpnia 1948 był członkiem bojówki PAS [Pogotowia Akcji Specjalnej NZW] Komendy Okręgu NZW krypt. >Chrobry< dowodzonej przez >Bitnego<, a później przez >Burego<, >Wydrę< i >Mokrego<. W sierpniu 1948 wraz z grupą Kazimierza Borkowskiego pseud. "Wróbel" dołączył do bojówki PAS dowodzonej przez Bogatko Tadeusza pseud. >Plon<".

IPN Bi 019/34 t. 4, 6 (1/32), IPN Bi 019/35 (1/32)

Aleksander Marchel pseudonim "Pokrzywa" występuje wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach komunistycznego Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z lat 1949-1950. Akta te dot. głównie żołnierza NZW Kazimierza Borkowskiego pseud. "Wróbel". Ww. partyzant był oskarżony między innymi o to, że od jesieni 1945 do dnia zatrzymania go (29.09.1949) na terenie woj. białostockiego i woj. warszawskiego brał udział wraz z innymi (w tym z Aleksandrem Marchelem) w licznych "gwałtownych zamachach" (jak to zapisano w oskarżeniu) na funkcjonariuszy MO i UB oraz Armii Czerwonej i KBW (za co Kazimierz Borkowski został skazany na karę śmierci i zabity w komunistycznym więzieniu dn. 4.11.1952).

IPN Bi 237/65 t. 1 (Sr 366/52).

Aleksander Marchel pseudonim "Pokrzywa" występuje wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach KW MO i WUBP w Białymstoku z lat 1946 - 1948 zatytułowanych "Dokumentacja Wojewódzkiego Komitetu Bezpieczeństwa". Te akta obejmują rozkazy, plany rozpracowania i likwidacji oddziałów niepodległościowego podziemia za okres od listopada 1946 do 31.12.1948, a także sprawozdania z działalności poszczególnych jednostek MO, UB i KBW, meldunki sytuacyjne, zwiadowcze, bojowe i operacyjne.

IPN Bi 045/905 (42/15), IPN Bi 045/906 (42/16), IPN Bi 045/911 (42/21).